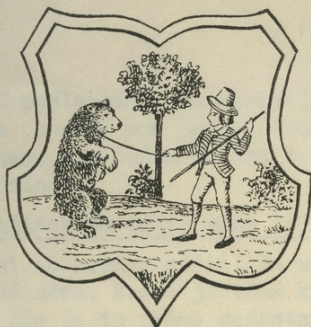

VĚTRNÍK

Vydává MěstNV ve Vysokém n. Jizerou s aktivem kulturních pracovníků

Větrník - ročník VIII. - 8. 9

Vysoké nad Jizerou 30. září 1975

Když školní rok už začíná,
je v očích ještě krajina
ukrytá někde pod víčky.
Na hory pohled daleký,
pod lesy louky u řeky
s plápolavými ohníčky

A zase uběhly jedny prázdniny a zase nastala škola. V paprscích zářijového slunce se probudila, aby přivítala čistotou, poutavými nástěnkami a spoustou květin žáky školního roku 1975-76.

Než se však školní vrata otevřela dekořán, sešli se žáci se svými učiteli a zástupci patronátních závodů v parku u pomníčku hrdiny Jana Horáčka, jehož jméno nese pionýrská skupina vysoké školy. V tomto působivém prostředí vyslechli žáci projev s. ředitele Tetauera a přání úspěšné a zdárné školní i mimoškolní práce z ust. předsedy MěstNV s. Kučery a ředitele státního statku s. Měhvalda.

Nejhezčím okamžikem této zahajovací slavnosti je vítání prvňáčků. Jejich udivené, rozpačité, často i ustrašené postavičky hledí zbožně na pionýry, kteří je vítají kytičkou a usměvem. Letos se připojil i sbor pro občanské záležitosti a předseda s. Pičman spolu s předsedkyní KSČ s. Augustinovou předali těmto nejmladším žákům pamětní listy.

Ještě netuší, kolik sešitů popíši, kolik kilogramů učebnic odnese, z kolika šatů vyrostou, než se budou moci postavit na místa těch, kteří se letos se školou rozloučí.

S nejlepšími předsevzetími odcházejí pak všichni do školy, do třídy, do lavice, která bude po celý rok jejich druhým domovem. Je na nás, učitelích, aby tento školní svět byl místem, kam budou chodit rádi, kam se budou těšit, na který budou, až dospějí, rádi vzpomínat.

Ludmila Hnyková

Začátek školního roku 1975-76 na ZOU ve Vysokém nad Jizerou

Ani se nechce věřit, že už začal nový školní rok, že se rozbíhá tak známá práce při výchově učňů, která je však každý rok jiná, protože kolik učňů, tolik povah, tolik problémů. Ale je to práce radostná a už jsme se na ni snad všichni těšili.

Jako na ostatních školách, tak i na našem učilišti, bylo potřeba nový školní rok připravit. A těch příprav nebylo málo. Pracovní a výchovný plán na šk.r. 1975-76, úprava a přemísťování tříd, protože nás přibývá, příprava nástěnek, rozvrhu hodin, tematické plány výchovných pracovníků. Nesmělo se zapomenout ani na přípravu pracovišť pro odborný výcvik, umístění učňů na internátě, plán mimoškolní činnosti a výchovy učňů, zajištění odborného výcviku na pracovištích a mnohé jiné, aby se výuka mohla rozeběhnout hned od začátku naplno.

1. září bylo vše připraveno. A už byli tady. Učni a učnice II. a III. ročníku se vrátili po dovolených a prázdninových praxích osvěženi, s novými poznatky a zkušenostmi, se samozřejmostí, že jsou opět ve svém druhém domově.

Učni a učnice z I. ročníku s trochou rozpačitostí, nesmělostí a obhlížením nového prostředí a snahou co nejdřív se s někým spřátelit, aby se nacítili tak osamělí.

Po ubytování na internátě se všichni učni, hosté z OZS v Jablonci nad Nis., rodiče a výchovní pracovníci se sešli v kulturní místnosti ŽD.

Nový školní rok zahájil s.in.Nýdrle. Učně i učnice srdečnými slovy přivítal ředitel učiliště s.ing.Grafek. Seznámil je s posláním učiliště, s povinnostmi i právy. Připomněl péči KSČ i péči celého našeho zřízení při výchově mládeže, zejména mládeže z dělnických řad, pokračovatelkou započaté práce všech poctivých občanů naší socialistické vlasti.

Také s. Salabová, zástupkyně OZS v Jablonci nad Nis., přivítala učně do řad zemědělských pracovníků a milými slovy jim popřála hodně úspěchů v jejich práci.

Pak všichni přítomní vyslechli projev ministra školství s.Havlína. Zahájení školního roku bylo zakončeno Internacionálou.

Všichni si přejeme a věříme, že i letošní rok bude úspěšný, že bude více pěkných a příjemných zážitků než naopak. Věříme, že většina naší mládeže je v jádru dobrá, dá si poradit a že z ní budeme mít všichni radost, že nám vyroste zdravá generace s dobrými návyky, dobrou pracovní morálkou, odpovědností hodnou socialistického člověka. A k tomu jim všichni přejeme ze srdce hodně zdaru!

Boh. Mládková, uč. ZOU.

Zpráva ze statku - žně .

Letošní rok se svými rozměry počasí nám komplikoval život a nejinak to bylo s vývinem obilovin. Poměrné sucho na jaře mělo za následek pomalé rozkládání hnojiv, které později při deštích působily najednou. Obilí - hlavně oves - začalo polehávat, a to ještě před metáním. Hnojení umělými hnojivy bylo dávkováno na výnos 30 q z ha, tedy nijak mnoho. Večer 18. července přišla bouře s přetrží mračen a silnou vichřicí, která nám ovsa totálně porazila a několik dalších dní trvající přehánky dilo zkázy jen dokonaly. Proto naše obavy o žně a jejich průběh byly oprávněné.

Žně začaly 19.srpna, kdy dozrávaly téměř najednou ozimy i jařiny a náš úkol sklídit rychle a beze ztrát obilí z více jak 550 ha (z toho polovičkou polehlou a prorůstajícími podsevy) byl úkol nemalý. Pracovalo u nás 6 obilních kombajnů, které ve špičkové sklizni dokázaly za jediný den sklídit a dovézt do skladu k přesušení 1.500 až 1.800 q vlhkého obilí. Naše sušička při celodenním a nočním provozu dokáže zpracovat 600q zrna, takže jsme sklízeli do zásoby. Vlhké obilí šlo k sušičce a suší se na depo do ocelokolny a kolny hospodářského střediska Vysoké nad Jizerou. Ztráty za kombajny u stojícího obilí byly do 0,5%, u polehlých ovsa asi 10%. Kombajnéri dělali co mohli, ale těmto ztrátám se zabránit nedalo, protože obilí bylo k zemi přibité. Přesto naše výnosy obilí jsou dobré, jsou o 5q vyšší než loni a činí 34q po ha.

Po lonském roce, kdy velká většina podzimní orby zbyla na letošní jaro, je to úspěch dobrý. Kdyby ještě začátkem srpna častěji sprohlo, mohl být výnos ještě lepší. Velmi zvedávi jsme byli na žně na nově získané půdě, dříve soukromé. Zde si příroda zahýřila a nadělila nám nevšední a doposud nevidanou sklizeň, a to i 55q ovsa z hektaru. Reálný plán

na možnosti byly 25-30 q z ha. Slabší výnos byl povšechně u jarních pšeníc, které vlivem sucha zasychaly. Sklizeň obilí jsme ukončili 15. září a dosušení 25. září. Slámu máme k tomuto dni také doma.

Srovnání pracnosti žní dnešních a žní před 20 až 30 roky je vůbec nemožné. Kolik by dnes muselo být brigád na stavění panáků, ke svozu a mláčení, kolik by bylo nočních výmlatů a mlátiček a dnes žně dělá veelku pár lidí. Většina pracovníků se věnuje v té době přípravě půdy k setí, hnojení, setí samotnému, kopání brambor a jiné práci. Žně jako takové jsou na statku nejlehčí epizodou sklizňových prací. Je to výsledek vedecko-technické revoluce v zemědělství a socialistického obhospodařování naší půdy životelky. Pamatují doby soukromé éry hospodaření, kdy obilí bylo v panáčcích pod sněhem a brambory někdy i do jara.

Nyní provádíme poslední sklizeň, a to brambor a připravujeme základy pro novou úrodu v příštím roce.

Josef Soukup

Vo strejcoj Florijánoj.

Sejkory.

"Tak si jen přectau, Krupiško," poudá strejce Floriján, "co mně neřek jeden Pražák, dyž zjeďal, že u nás pečeme a jíme sejkory. Že praj sme barbari. A dyž mu poudám, kerak to, tak poudal, že prej zrouna takový jako tille Talijáni, co chytaj naše lašťouky dyž se na zejmu stěhujou do teplejších krajin. Poudám mu - no jo, ale tyлле naše sejkory sou z korotvi. Z toho teda byl už načisto tumpachovej, hdo prej hdy slyšal takovej nesmysl a že takový ftáci jaktěživo neviďal."

"No, Pražáci sou různé. Poudej dál." "Tak mu teda poudám, že tyлле korotve sou ale motykou třílený - a pak už sme se dohovřili. Toceví, že byl na ty naše sejkory z korotvi třílených motykou tuze zjeďavej a tak sem mu řek co šeccko je k tomu potřá a jak se pečou a úbec. A taky to, že nejhlaunější věc u sejkor je starý struhallo. Vono nový struhallo je náramně vostrý a rozstrouhá bandor na takový nudličky a ty se nihdá nemůžou kale propic. A dyby taková sejkora byla sebe šokounější, jeden po ni má vošklivo v hubě jako dyž žvejká košťál. A tolle nihdá nemuž udělat starý struhallo, protože užmoulá bandor na kašíčku bez pucku a nudliček. Vono to teda tervá dyl, ale zas se to pozná při jídle."

Strejce Floriján na tolle moudro se starým struhallem nihdá nedal dopustit. Florijánka si jennou přinesla nový struhallo z vysockýho jarmarku, takový žlutý, co se na neděli dycky s inejma žlutejma věcmá pucovalo amorkem, a že bude píc sejkory. Strejce na něj merk šel pod barák a na milým struhalle rozstrouhal půl cihly. Toceví, že se tropilo. Florijánka ječala jako jablonecký bělilko dyž je čas jít do práce a strejce by snad byla rozškvěrka na dva kusy. Nakonec, jen obyčejně, musela mu dát zapraudu.

"Ten Pražák si to šeccko zapsal a tak mu eště poudám, aby se tá jeho panička nevodradila dyž to napoperve třá spacká a sejkory se ni nevyvedou."

Takovej pád se jennou stal u Nácka Turpišova. Von měl ženu jak říkáme krajku hdesi vod Byčova a toceví, vo sejkorách neměla ani dunct. Merzalo ji to, protože věděla, že Nácek by se byl po sejkorách zrouna utlouk. A tak se stalo, že Nácek jennou voruchával s volkem bandory na veršich a přišlo mu takle kouknout dolu k baráku a prej - praježišmarjá, u nás hoří. Nechal vola volem a hnál se z verchou dolu jako víter. Vlít do baráku, v sennici čoudu a smradu ani muž-li bejt, a v tý podymě zahlíd u kamen sklevenou fikuru. Baruška! Popad ji do náruče až škvikla a hnál se s ni na čerstvej luft. Začala merskat nohama a párkrát ho kopla do nohy. Kristepane, strašil se Nácek, tolle vypadá na smertelnej zápas. Vopatrně ji položil u stodulky do trávy a prej Baruško, prorányboží, vozvi se! Vozvi se Nácičkoj, a začal ji rozepínat jupku u kerku. Vozvala se. Praštila ho do ruky a zaječala: "Ty prasáku, blázníš!? Tolle se dělá venku v právy polenne!?" "Vozvala se, vozvala," zaražoval se Nácek. "Je živá! Zaplať pámbu. Barák si muž vzít třá čert a shořet muž doklamoval se Nácek. "Je živá." Baruška se zatím posadila a poudá: "Co to furt pleskáš, ra, jen dyž seš, Baruško, živá." Baruška se zatím posadila a poudá: "Co to furt pleskáš, patalo jeden! Proč by si měl čert vzít baračiště a proč by mělo shořat!?" "Ach ty chuděrko," poudá Nácek "tys byla v limbu, a nevíš, že nám hoří barák? Podvej se jak se čedí z voknišťat."

"I ty terllo jennou! poudá mu Baruška láskavě. "Dyť já ti pečú sejkory!" No, mohli se tenkrát voba uchechtat u tý stodulky, dyž se to tak šikouně vysjetlilo. A nejvíc Nácek. Rozchechtal se vo přeterh, až mu z voči zapershalo, dyž před něj Baruška položila talíř přepodiunejch šiřolánu nadranc spálených. Vzal si štafalec chleba s hořčákem a hennek podnásli a bylo kut. Až za homnou chvíli si spomněl na vola. "Rányboží, já trouba eš tu rozvaluju a vůl něhde po veršich šame s ruchadlem za vocasem. Letal na vercha jako s ke-

serem. Vůl stál v brázdě jak ho tam nechal. Jen na Nácka kulil vyčítavě uselzený voči, kde se tak dlouho vomeškal. Inu - vůl.

P.H.

S P O R T

Dne 6. září t.r. uspořádal lyžařský oddíl tělovýchovné jednoty Jiskra ve Vysokém nad Jizerou velmi zdařilý přespolní běh okolo Petruškových vrchů, kterého se zúčastnilo 160 závodníků.

Start a cíl byl na hřišti kopané. Závodilo se v devíti kategoriích: žákyně a žáci nejmladší na 500 m, žákyně mladší na 800 m, žáci mladší a žákyně starší na 1000 m, žáci starší a dorostenky mladší na 1500 m, dorostenci mladší na 2000 m a konečně hlavní závod běh mužů okolo Petruškových vrchů na 6000 m.

Měli jsme radost z velké účasti závodníků, kteří přijeli z dvanácti tělovýchovných jednot. Nejpočetnější byla účast ze SKI Jilemnice a t.j. SEBA Tanvald.

Velkou radost nám způsobili naši závodníci: Petr Nesvadba zvítězil v kategorii nejmladších žáků, Helenka Pičmanová byla druhá v kategorii nejmladších žákyní a Roman Nesvadba pátý v kategorii starších žáků. Patří za to dík nejen jim, ale i ostatním, kteří se závodu zúčastnili. V hlavním závodu mužů zvítězil Václav Šír z Autoškoda Vrchlabí. Hlavní cenou byla broušená váza, první tři závodníci v každé kategorii obdrželi plakety.

Počasí závodu přálo a přispělo tak k úspěšnému podniku, který vysoce hodnotili i zkušební činovníci ostatních lyžařských oddílů.

Ve dnech 13. a 14. září t.r. uspořádal turistický oddíl dvoudenní výlet do Jizerských hor. V sobotu ráno se nás sešlo u libereckého autobusu jedenáct. Počasí nebylo právě příznivé, ale během dne se zlepšilo a druhý den, v neděli bylo krásně. Autobusem jsme dojeli do Tesařova a odtud jsme šli pěšky přes Václavíkovu studánku na Jizerku. Zde jsme měli zajištěno ubytování v rekreační chatě turistů JAVOZu z Jablonce nad Nisou. Zařízení chaty je úplně nové a velmi útulné.

Po ubytování následovala vycházka po naučné stezce na Bukovu horu, po obědě pak na Jelení stráž a Pytlácké kameny. Večer bylo družné posezení u hořícího krbu v selské jizbě chaty. Druhý den jsme pokračovali ve vycházce po naučné stezce do Jizerských slatí. Průvodcem nám byl znalec rezervace Dr. Václav Lukáš. Počasí bylo nádherné, rozhled byl jedinečný po Jizerských horách i do Krkonoš na Sněžné jámy, Violík a Jinoněš. Po obědě jsme šli podél Jizerky k soutoku s Jizerou a romantickým údolím na Mýto k autobusu. Všichni účastníci obohaceni hezkými zážitky byli spokojeni a těší se opět na příští výlet.

J.L.

Z dopisu čtenářů.

Milí přátelé,

viděl jsme v okně muzea chorošovitou houbu pro nápadné zbarvení snadno určitelnou. Je to sírovec žlutooranžový / *Zaetiporus sulfureus* Bull., dříve nazývaný choroš sírový / *Polyporus sulfureus* Bull.. V mládí je jedlý. Je to velmi nebezpečný parazit vyvolávající t.z.v. červenohnědou hnilobu, který roste na listnatých stromech od jara přes celé léto.

Ve Sklenařicích na příklad roste v ovocném sadě u statku p. Slavíka- tuším na jabloni. A hned vedle na javoru blíže k silnici a k domku p. Stochla roste zajímavý obrovský Choroš šupinatý, v mládí rovněž jedlý, s plodnicemi i přes 50 cm širokými. Je to opravdu krásná houba udivující svými obrovskými rozměry.

Živan Vodseďálek, Sklenařice 105.

Počasí ve Vysokém nad Jizerou v letošním září.

Nejvyšší teplota / maximum / 28,5 C / 17.9./. Nejnižší teplota / Minimum / 5,1 C / 9.9. / Průměrná denní teplota v září 14,6 C. Vloni 11,2 C. Celkové množství srážek v září 36,3 mm. Vloni 34,6 mm. Počet dní se srážkami 10. Nejvíce napršelo dne 5.9. - 15,2 mm. Počet dní s výskytem mlhy 8. Bez slunečního svitu / kdy se slunce vůbec neukázalo 3 dny. Počet dní se silným větrem 0. Počet dní s bouřkami 3. Nejnižší relativní vlhkost vzduchu 43%. Denní průměrná relativní vlhkost nad 95% se nevyskytla.

Celkově byl letošní měsíc září velmi teplý a suchý. Vál převážně slabý jihovýchodní vítr. Teploty byly bez větších výkyvů. Noci neobvykle teplé. Je zajímavé, že nejvyšší teplota letos dosažená nebyla v červenci nebo v srpnu, ale až 17. září.

Sportovní blahopřání.

V měsíci září ve vysokém sportovním světě bylo vzpomenuo dvou osobních jubilejí: V polovině měsíce se dožil Čeněk Kramář 90 let. K jeho významnému jubileu přišli blahopřát vysočtí fotbalisté a předali mu upomínkové dary, za jeho stálou a obětavou přízeň, kterou věnoval vysokému fotbalu jako jeden ze zakládajících členů.

Druhé jubileum - 70 let oslavil koncem září bývalý aktivní lyžařský závodník Otakar Duňka, člen Českého Ski klubu ve Vysokém nad Jizerou, vrstevník Karla Koldovského, Josefa Bíma, Ludí Petrušky a bratří Josífkových.

Zástupci lyžařského oddílu navštívili jubilanta v jeho chalupě v Rejdicích, předali dárky a pobesedovali.

Oběma jubilantům do dalších let přejí hodně zdraví a dobré životní pohody.

T J Jiskra- oddíl kopané a lyžování

Vzácná životní jubilea.

Sbor pro občanské záležitosti spolu se zástupci MěstNV a Svazu žen ve Vysokém/Jiz. přišli dne 15. září blahopřát k vzácnému životnímu jubileu 90 let p. Čenku Kramářovi předali mu květiny a dárky.

Dne 22. září 1975 tyto složky navštívily spolu se zástupci divadelního souboru "Krkonoš" nejstarší občanku města pí Anežku Ďoubalíkovou, kdy slavila vzácné životní jubileu 93 let. Předali jí květiny a dárky. Paní Ďoubalíková zavzpomínala na dlouhou škálu svých divadelních rolí, které vytvořila na prknech vysokého jeviště.

Narozenniny:

- 1. září oslavila pí Marie Fidrlová 87 let,
- 8. září oslavil p. František Klíma 84 let,
- 10. září oslavila pí Anna Habová ze Sklenářic, žijící v Praze 90 let,
- 15. září oslavil p. Čeněk Kramář 90 let,
- 22. září oslavila pí. Anežka Ďoubalíková 93 let.

Přejeme hodně zdraví !

Úmrtí.

- 6. září zemřel v Praze JUDr. František Bureš ve věku 88 let, řadu let vysoký spoluobčan,
- 18. září zemřel ve Třinci p. J. Steiner ve věku 61 let.

Čest jejich památce!

Poděkování.

Děkujeme touto cestou všem přátelům, známým a sousedům, kteří se přišli dne 23. září 1975 rozloučit do semilského krematoria s naším otcem a manželem p. Josefem Steinerem

Zvláště děkujeme za vřelá slova utěchy a květinové dary.

Manželka a syn s rodinou.

Tříč, v září 1975.

Redakci zaslané použité i nepoužité rukopisy nejsou-li vyžádány zpět, ukládají se do archivu zpravodaje. Celoroční předplatné poštou 25 Kčs. Odpovědná redaktořka Marie Ďoubalíková, ilustrace O. Vodseďálek. Větrník vychází jednou měsíčně. Řídí redakční rada. Příspěvy zasílejte nejpozději do 10. každého měsíce do Vlastivědného muzea. Cena 1 Kčs 1,-.